

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu, naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 19.

V Ljubljani, 2. oktobra 1890.

Letnik III.

Peta velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda

dné 24. septembra 1890.

Po naznačenem vsporodu vršila se je ob 10ti uri slovesna sv. maša v cerkvi sv. Jakoba, katero je daroval preč. g. kan. Andrej Zamejic, član vodstva družbe sv. Cirila in Metoda ob obilni azistenciji. Službe božje vdeležilo se je obilno društvenih odposlancev, kakor tudi mnogo pobožnega naroda.

Po 11. uri otvori zborovanje v čitalnični dvorani ljubljanski predsednik društva g. prof. Tom. Zupan. V svojem nagovoru povdarja predsednik, da je društvo tudi to leto delovalo na podlagi svojih pravil v istem duhu, kakor minola leta, delovalo je z združenimi močmi za blagor slovenskega naroda ter hoče tudi v prihodnje, oddaljeno od slučajnih razporov v mili domovini, v istem smislu delovati.

Gosp. župan ljubljanskega mesta Peter Grasselli pozdravi društvenike v imenu stolnega mesta dežele Kranjske. Z iskrenimi besedami pozdravlja g. župan navzoče ude društva, katero je osnovala potreba. Nasprotniki naši osnovali so namreč šolsko društvo, nevarno slovenski deci, ker snuje svoje šole po čisto slovenskih krajih, vanje lovi otroke ter jih tako skuša odtujiti slovenskemu narodu. Društvo slovensko pa je hvalevredno, ker ono se le brani in skrbi le za slovensko deco ter skuša ohraniti vzlasti na mejah slovenske zemlje slovenskim otrokom slovensko šolo.

Predsednik zatem konstatuje sklepčnost občnega zbora, ker se je zbralo zadostno število skupščinarjev.

Nato v obširnem poročilu pojašnjuje tajnik g. Anton Žlogar društveno delovanje, omenja z veseljem zdatnega napredka v društvu v tekočem letu, bodisi gledé na društvene šole, katerih se je več

osnovalo, na podružnice, katerih se je nekaj novih ustanovilo in tudi udov število se je pomnožilo, tako, da jih šteje družba sedaj nad 7000.

Obširno je poročal o zgodovini društvenih šol in šolskih vrtov na Štajerskem, v Trstu in na Gorškem. Več nego 400 otrok obiskuje sedaj društvene šole, ki bi bili sicer najbrž slovenski, pa tudi katoliški materi — izgubljeni.

Za te velike vspehe zahvaliti je vse ude in podpornike, ki so blagohotno podpirali društvene svrhe, vzlasti deželni zbor kranjski, ki je daroval v ta namen 1000 gld. za l. 1890. in mestni zbor ljubljanski 400 gld.

Družba je dosegla lep vspeh tudi s knjižicami, ki jih je dosedaj izdala; razširila je namreč med narod nad 20 tisoč izvodov knjižic raznovrstnega, v vsakem oziru priporočljivega berila.

Nasprotnikov ima družba strastnih in močnih, omenjamo vzlasti koroški deželni šolski svet, ki je v svoji strastni brezozirnosti prepovedal v koroški ljudski šoli vse od družbe izdane knjižice, tedaj tudi knjižico „Cesar Franc Jožef“ (!!).

Proti koncu svojega poročila omenjal je gosp. tajnik splošnih načel, ki vodijo družbo sv. Cirila in Metoda, in ki morajo voditi vse Slovence, ako hočemo kaj ugodnih vspehov doseči v prid slovenskega šolstva, ki je podlaga razvoju slovenskega naroda.

Z vneto besedo vzpodbuja navzoče, naj složno pod staro slovensko trobojnico delujejo vsi Slovenci, da se uspešno ustavljajo preplavljajočemu nas navalu. Krepko je poudarjal potrebo versko-narodne

šole ter označil stališče družbe gledé na pastirsko pismo avstrijskih škofov v ozir na versko šolo, kateremu se moramo kot katoliki brezpogojno klanjati, ker katoliški škofje so sijonski varuhi vere in нравnih nauk.

Na tej podlagi delovali bodemo najuspešneje za slovensko šolo, ker le v katoliški cerkvi je rešitev tudi Slovenstvu.

To poročilo temeljito in pregledno sestavljeno, z navdušenostjo poročano, napravilo je jako ugoden vtis na vse pričujoče — Nato sta poročala blagajnik

g. dr. Vošnjak o letnem računu in g. Fr. Povše kot ud nadzorništva. — Zatem se je vršila volitev štirih odbornikov, nadzornikov in razsodnikov.

V odbor so voljeni gg.: Ivan Hribar, Luka Svetec, dr. Ivan Tavčar in Tomo Zupan.

V nadzorništvo so voljeni gg.: Oroslav Dolenec, dr. Franc Papež, Franc Povše, Franc Ravnikar in dr. Ivan Svetina.

V razsodništvo so voljeni gg.: Andrej Kalan, dr. Alfonz Mosché, dr. Franc Munda, Ljudovik Ravnikar in dr. Jernej Zupanec.

Kaj je novega po svetu?

Danes došel je na *Dunaj* nemški cesar obiskat našega vladarja, ki ga je nedavno pozdravil pri vojaških vajah v Pruski Šleziji; pozneje gresta vladarja na lov na Štajarsko. Medsebojno obiskovanje teh dveh mogočnih vladarjev priča, da je zveza med Avstrijo in Nemško še vedno trdna ter nam utrjuje upanje, da se ohrani mir v Evropi; žal, da nekateri prenapeti Nemci silijo še na tesnejo zvezo in bi najbrže imeli najraje, da bi se Avstrija popolno spojila z Prusko. Slovani takih želj ne moremo odobravati, ker si želimo veliko in mogočno Avstrijo. — Na *Češkem* je še vedno hud prepir: Čehi prepirajo se med seboj, z Nemci in z vlado; pri volitvah pa zmagujejo Mladočehi, ki bodo s svojo naglico morebiti

v kratkem omajali pridobitve modrih čeških poslancev za češki narod. Zmede na Češkem znajo roditi nemško-liberalno vlado, katera bo ločene Čeha z zatiranjem zopet združila. — V Rimu so *Italijanci* slovesno praznovali 20. septembra spomin obletnice, ko so se l. 1870 polastili Piemontezi večnega mesta. Pri tej priliki so zabavljali papežu, pa tudi avstrijskemu poslancu; prilepljali so na stene podobe, kjer volkulja trga tiaro in drobi ključce, pa tudi avstrijskemu orlu niso prizanašali. — V *Švici* so v Tesinu framasoni kar čez noč napravili upor, vrgli konservativno vlado ter postavili na čelo kantonski vladi svoje pristaše; žal, da jih v tem podpira tudi vrhovni zvezni svet; vidi se, da imajo v Švici skrivni zarotniki zelo gosto

Listek.

Zlati lasje.

Na svojem potovanju po našem prijaznem Gorénjskem prišel sem v neko vas, kjer je bilo v nedeljo popoldne po krščanskem nauku vse polno ljudij zbranih sredi vasi pri kapelici, postavljeni v čast Kraljici sv. rožnega venca. Ljudstvo je molilo, pevalo lepe pesmi in se še pred solnčnim zahodom razšlo na vse strani, vsak na svoj dom. Tudi jaz se približam kapelici, ko so se razšli ljudje. Vstopivši v svetišče, začudim se, ko zagledam majhna okna lepo slikana s podobami iz življenja Marijinega; altar je sicer majhen, a kamenit. Podoba nebeške kraljice na altarju je videti zelo stara, vendar še vedno prikupna; nisem se zato čudil, da imajo ljudje toliko zaupanja do te podobe, ko sem gledal po stenah v kapelici viseče podobe, ki so jih verniki donesli v svetišče v znamenje hvaležnosti, da so bili uslišani v svojih potrebah, vzlasti v nevarnih boleznih.

Med temi podobami je vzbujala vzlasti ena moja pozornost. V sredi bila je podoba Matere Božje, okrog nje v podobi lepega, umetno napravljenega venca kita zlato-rumenih las; ta podoba se je odlikovala od drugih vzlasti z dragocenim, prelepo izrezljanim, pozlačenim okvirjem. Ko podobo natančneje ogledujem in iščem, kje bi našel zapisano, kdo je daroval to podobo, iz kakega namena, ničesar ne najdem zaznamovanega na podobi; zato so me toliko bolj zanimali zlato-rumeni lasje, ki so se skrivnostno bliščali v žarnem svetlu zahajajočega solnca; toliko rajše bi bil zvedel, kak pomen da ima ta nenavadni dar. Vsedem se v klop ter pričakujem, da morda pride cerkvenik, ki mi bo gotovo vedel povedati kaj bolj natančnega o tem izrednem daru. Ne sedim še dolgo nekako skrit v zadnji klopi, ko začujem rahle korake. Dve ženski lepo črno oblečeni stopite v kapelico, bližate se urno altarju, ondi pokleknete in opravite iskreno svojo pobožnost. Na to vstane mlajša, bila je nežna blede stvarca, vzame iz žepa ključek ter sname ž njim s stene podobo z zlatimi lasmi; spoštljivo poljublja podobo, debele solze ji kapljajo na podobo in še le čez dolgo časa jo obesi in pri-

razprežene mreže. — Tudi na *Portugalskem* se maje kraljevi prestol; republikanci, ki iz Brazilije dobivajo svoje ukaze in podporo, neprenehoma begajo ljudstvo, ščuvajo narodno strast pri sklepanju španjsko-angleške pogodbe gledé na Afriko, da bi si ložje priborili vladarsko oblast; ako se jim posreči nekaj vojaštva dobiti na svojo stran, bode portugalski kralj kmalu brez prestola. — Za njim sevêda bi prišla na vrsto sosedna *Španjska* kraljica, kjer je tudi jako mogočno gibanje republikancev. Sploh se vidi povsod, da skriti zarotniki delujejo zelo živahno in žal z velikimi vspehi zoper oltar in prestol; na drugi strani je pa tudi veselo videti, kako se zbirajo verni katoliki, kako se navdušujejo za skupno delo proti smrtnemu sovražniku cerkve, države, sploh človeške

družbe. — Na *Francoskem* vlada še vedno preganja usmiljenke iz bolnic, odteguje duhovnikom plačo in vedno strožje izvršuje protiverske zakone; v državnih šolah se ondi nič ne uči krščanski nauk, duhovnik na Francoskem ne sme prestopiti praga državne šole, in ko so zadnji čas nekateri šolski svêti zahtevali, naj se uvede v šole katekizem, določila je vlada, da naj se rabi za katekizem knjiga, ki jo je spisal bogotajec Renan. Tak torej, ki ne veruje v Boga, bo sedaj učil francoske otroke, kakošne dolžnosti imajo do Boga, katerega ni po njegovih mislih. Tak nauk ne bo težak ne za učenje, ne za spolnovanje. — Na *Srbskem* so imeli volitve v skupščino, pri katerih je zopet popolno zmagala sedanja vladna stranka.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. V Mengšu je umrl dne 14. septembra učiteljski pripravnik Jos. Kržič. — V Klenku pri Trnji na Notranjskem so imeli pretekli mesec velik ogenj; vrli Št. Peterčani so prihiteli z brizgalnicami na pomoč in požar omejili, pogoreli ste dve hiši in štiri gospodarska poslopja. — Gorelo je 14. sept. zopet na Godešiču pri Škofji Loki, pogorelo je trem posestnikom. — Novo mašo je pel dne 21. septembra pri sv. Pavlu v Ameriki Ljubljančan g. J. Bajec. — V Tržiču napravilo je „Slovensko bralno društvo“

prijazno veselico, ki se je prav prijetno izvršila; pričujočih je bilo tudi več gospodov iz Kranja, Ljubljane in drugih krajev. — Živo srebro so našli igrajoči se otroci v Mančah na Vipavskem. — V Št. Vidu nad Ljubljano so odprli nekaj znano in priljubljeno gostilno „pri Kraljiču“. — Povožil je v Ljubljani na cesti za Gradom neznan hlapec slabotno ženico iz Kurje vasi; poškodovane ste ji obe nogi. — Umrl je nenadoma znani slovenski slikar g. Jurij Šubic, ki je naslikal tudi za cerkve

klene zopet na zid; videti ji je bilo, da se zelo težko loči od drage ji podobe. Tiho kakor sta prišle, zopet odideta, ne da bi se katera ozrla po cerkvi, ali da bi mene zapazila.

„Ta prizor je sevêda še bolj pomnožil mojo radovednost, kaj da more pomeniti podoba z zlatimi lasmi. Zato vstanem ter stopim iz kapelice in pogledam za ženskama; videl sem ju, da sta šle na bližnje pokopališče in da sta tam dlje časa klečale ob nekem grobnem spomeniku. V tem pridrdra lepa kočija in voznik ustavi konje pred vratmi pokopališča. Videl sem, da je mlajša odtrgala jesensko cvetico z groba, poljubila križ na grobnem spomeniku ter stopila s svojo spremljevalko v voz, ki mi s čilima konjičema naenkrat izgine spred očíj.

Tudi jaz stopim za njima na pokopališče; precej najdem grob, ob katerem ste klečale tujki, ker se je ločil od drugih po posebno dragocenem križu. Spomenik je bil iz belega marmorja in na njega sprednji strani lesketale so se besede: „Helena baronica Svetlograjska“. Nobenega drugega imena, nobene številke, kdaj je bila rojena, kdaj je umrla ni hranil beli marmor. Košata vrba je senčila grob

in varovala pred pekočim solncem razne rože, ki so se še v pozni jeseni bujno razcvitale na kraju, kjer vlada neizprosna smrt.

Ravno sem jo hotel s pokopališča vbrati v bližnjo gostilno pokrepčat se in povprašat o vsem, kar sem videl v kapelici in na pokopališču, ko mi pride nasproti neki mož. Precej ga vprašam, čegav je ta grob in kak pomen ima podoba z zlatima kitama v kapelici.

Ta podoba — pravi moj pripovedovalec — ima svojo zgodovino; marsikaterikrat sem jo že pripovedoval tujcem, ki dohajajo v našo vas, a vselej jo rad povem; hrani sicer v sebi več žalnega, nego veselega, a vendar se mi zdi, da se vselej potolažim, ako jo pripovedujem.

Dogodba pa je ta-le: Vi vidite na bližnjem griču stari grad, njegovo zidovje ravno sedaj še obsevajo zadnji žarki zahajajočega solnca. Tam je stanoval ob času, ko so živeli še moj oče, baron Svetlograjski s svojo gospo baronico. Vsi ti lepi gozdi, ki jih vidite tu na okrog, so bili njegovi, vsi ti travniki in njive okoli hriba bile so njegova last, lepo živino je imel v svojih hlevih in lepo ga je bilo videti,

več slik; n. pr. v St. Jakobski cerkvi v Ljubljani, na Rožniku podoba v velikem altarnju, v Cerkljah podoba sv. Cirila in Metoda, v St. Jurji podoba farnega patrona itd. Naj v miru počiva! — Na Krnici pri Gorjah pogoreli ste žagarjeva in mlinarjeva hiša, gospodarja sta bila med požarom po opravih od doma, zažgali so otroci. — Primož Prelovšek, ki je z Grada ušel in so ga nedavno vjeli, je bil zopet obsojen na tri leta v ječo, ker je kradel pri posestniku Al. Pavlinu, Helena Frtin pa, ki mu je pomagala krasti, dobila je 18 mesecev. — Loteristovke, ki so v Kranju v Florijanovi trafiki pri prodajalki Tončki Jerman jemale denar „na posodo“, so bile te dni obsojene; Jerman je dobila štiri mesece, ker je bila tako radodarna, Lucija Kopač štiri mesece, Marija Avrekar deset tednov, Ivana Puhar tri mesece, Urša Šoler deset tednov; vse že nekaj dni na Zobjeku jedó — ričet. — V Babni gorici pri Laverci so pogoreli vsi štirje posestniki z vsemi poslopji; pogorelo ju tudi več prašičev in goved. — V Brezovemdlu pri Ambrusu pogorelo je 22. sept. 25 hiš z gospodarskimi poslopji in pridelki; škode je blizo 40 tisoč gold. Gasiti ubogi ljudje niso mogli, ker že skoro dva meseca vozijo vodo dve ure daleč iz Krke. Pogoreleci so usmiljenja in podpore potrebni; ako ubogim revežem želi kedo kaj darovati, odpošlje naj župniku g. J. Lavriču v Ambrusu, P. Žužemberk. — Pri občinski volitvi v Postojini je bil za župana izvoljen g. F. Vičič, v odbor pa gg.: F. Kuttin, P. Bezeljak, dr. Deu in A. Ditrih. — Kočevska nižja gimnazija

šteje letos 91 učencev; Kranjska jih je štela zadnja leta vselej nad sto in vendar ni milosti našla, sevéda Kranjska je bila slovenska, Kočevska pa je nemška! — V Praprotnem za Kalom pri Kamniku so pustili stariši Koštarjevi pol leta staro hčerko in 7letnega dečka pod hruško na vrtu, deček je razdražil sršene na hruški, on je sicer ušel, a deklico so tako opikali sršeni, da je čez nekaj ur umrla. — Gasilno društvo v St. Vidu nad Ljubljano priredi dne 5. oktobra ob 3. uri popoldne veselico z javno tombolo na vrtu dobro znane gostilne „pri Kraljiču“. Ker se dobiček od tombole porabi za napravo gasilnega orodja, želeli je prav obilne vdeležbe.

Iz Ambrusa z dné 26. septembra se poroča: V ponedeljek dné 22. septembra navstal je v naši vasi dopoldne ob 9. uri grozen požar. V trenutku je bil ogenj v hlevu — in v dóbi pol ure skoraj cela vās v ognju. Moških ljudi ni bilo skoraj nič doma, — ker so bili v sejmu v Višnji Gori. Pritisnili so ljudje od sosednih vasi skupaj, a pomagati niso mogli, ker ni bilo skoraj kapljice vode pri rokah. Rešili so temu ali onemu mrvico koruze, to je bila vsa pomoč. Ogenj je strašno divjal — po hišah in hlevih, kozolcih in skednjih. V teku petih ur je uničil 25 števil in okolu 60 drugih poslopij, končal ves pridelek, žito in krompir za ljudi, vso krmo za živino. Vodnjaki do zdaj suhi, so zdaj razsuti, poljsko orodje in obleka vsa uničena. Dobri gospodarji, ki so imeli nad 200 mernikov žita po kaššah, nemajo zdaj, da bi enkrat dali v mlin.

kader je s svojimi iskrimi belci vozil svojo gospo na sprehod. Kot otrok se še tega dobro spominjam; vendar barona smo se bali otroci, bil je s kmeti zelo oster, tudi gospa bila je čmerna in prevzetna; kmetiški ljudje se ji niso vredni zdeli, da bi jih pogledala, še manj, da bi občevala z njimi.

Imeli so pa v gradu blago deklico Heleno; ta hčerka je bila baronu in gospej skoro edino veselje. Bila je lepa deklica ta grajska Helena, vzlasti so ljudje občudovali njene zlato-rumene kodraste lase in imenovali so jo zato navadno zlato Helenko. Kar pa je bilo pri grajski hčeri še več vredno: bila je tudi pobožna in prijazna; živela je večinoma v gradu in na grajskem vrtu, le ob nedeljah je hodila v cerkev in ob sobotah popoldne v kapelico sredi vasi, kjer je z ljudmi rada molila rožni venec.

Teh krepostij se Helena sevéda ni naučila od svojih starišev; mati jo je večkrat grajala, zakaj da zabaja med umazane kmetske ljudi in se druží z njimi, ki ž njo niso enakega stanú. Vsega tega se je grajska gospodičina naučila pri oskrbnikovih v gradu; to je bila krščanska družina: oskrbnik, njegova žena in nju sin Alojzij, ki je tedaj že hodil

v višje latinske šole. Alojzij in Helena sta bila zelo enake starosti, skupno sta torej rasla, igrala se, poznala se in rada imela že od malega. Oskrbnikova žena, ki je dobro poznala svojo gospódo, učila je Heleno spoznavati Boga in ljubiti bližnjega; tu se je privadila deklica, da je hodila rada v cerkev in kapelico, vzlasti pa je oskrbnikovo mater rada spremljala, ki je skrivaje pred grajsko gospódo obiskovala reveže, posebno bolnike ter jim donášala boljše hrane in krepilnega vina; dasi je vse to dajala iz svojega, vendar ni marala, da bi vedela gospóda, ker ji je bilo znano, da bi jo gospa zato gotovo okregala. Helena pa si je za take prilike od svoje matere, ki ni vedela, kam da porabi, izprosila obilno darov in bila je videti kakor zlatolasi angelj, ko je s svojo polno torbico nedolžno-vesela priskakljala poleg oskrbnice v vas ter vstopila v to ali ono hišo za bolniki; ravnala je prav kakor naš pesnik pravi: Kjer joka se nesreče sin, otre mu z lic solzé — Kjer najde hišo bolečin, odnese jej gorjé!

Ta vzgoja v domači hiši je odločila Heleni življenje. Živa vera v Boga in spoznanje, kako hudo se godi ljudem po svetu, bilo ji je v edino podporo

Revščina je nepopisna. V teh krajih imajo ljudje že tako na moč težko življenje — a v tej vasi so ljudje v resnici berači. Zima je pred durmi — a reveži nima jo ne strehe, ne hrane, še vode ne. Ako se jih Bog ne usmili in usmiljena krščanska srca, morali bodo iti po svetu beračit. Nekateri so bili zavarovani za male svote, pa kaj bo izdalo 500—600 gld. gospodarju, kateri ima škodo čez 3000 gld. Kako škodo bo pa imel, ko bo primoran dati pod zgubo vso živino! Kako škodo bode imelo polje, ko ne bo mogel gospodar brez živine gnojiti, kakor je treba! Ako človek med nje stopi in vidi upale obupane obraze, stok in jok ubogih žen in otrok, solze ga oblijejo, ko bi imel srce iz kamena. Ko bi nastal ogenj v spomladnem času, — imeli bi ljudje vsaj živež čez zimo, a zdaj nima jo drugega, kakor golo življenje. Ubogo ljudstvo! Ljudje uprav v Suhi Krajini so dobro usmiljeni — a izdatno pomagati ne morejo, ker revščina je prevelika — zatoorej pomagajte rojaki po Slovenskem! Bog, oče revežev, Vam bo stotero povrnil. Gotovo bodo vredništva slovenskih listov rada vsprejemala mile darove. Kdor pa hoče, naj pa kar naravnost pošlje svoj dar ali župnijskemu ali občinskemu predstojništvu v Ambrus. Tudi slavni deželni odbor bi morda v ta namen kako svoto odločil, da bi ljudje mogli še pred zimo popraviti svoja stanovišča. Za Suho Krajino se še tako ni storilo nič, odkar svet stoji. Vsi doneski — za katere blagim dobrotnikom že zdaj blagoslova Božjega želimo — se bodo objavili o svojem času.

v viharjih poznejšega življenja. Tudi šole v velikem mestu in veselice, kamor so jo stariši vodili že bolj odraslo, niso je spremenile; domači grad jej je bil najljubši, niso je veselile mestne zabave. — Prezgodaj za Heleno umre njen oče; mati-vdova namreč začne kmalu po smrti baronovi Heleno naganjati, naj se omoži, ker se sama ne more ukvarjati z gospodarskimi skrbmi. Helena je pač sama vedela, da mora to storiti prej ali slej, toda o tem ni marala slišati ničesar, ker je vedela, da stroga mati baronovka ne bo nikoli dovolila, da bi si ona zbirala zaročnika po svojem srcu.

Kdor je poznal Heleno in oskrbnikovega sina Alojzija ter nju razmere od mladih dni, njemu bo umevno, ako povem, da bi se bila Helena najrajše poročila z Alojzijem; saj on ji je donášal prvih in najlepših cvetic, njega je poznala, da je blag mladenič, da bo pod očetovim vodstvom umen gospodar ter da se je priučil v šolah obilno vednosti in spretnosti, da se brez skrbi pokaže v vsaki, tudi izredno plemeniti družini.

Poskusila je Helena zadovoljiti svojim srčnim željam, a poskusila je samo enkrat in sicer — brez

iz Vipavske doline. Trgatev je pri nas že minula. Grozdje je pač dobro dozorelo, je tudi popolnoma zdravo, le nekaj manjka: premalo ga je. Pičlo bode vina in precej dražje kot druga leta. Že sedaj prodajajo mošt po 17 in 19 kr. liter. Nakateri kmetje so pa kar grozdje raji prodajali, katero so jim še precej dobro plačevali.

Sušo občutimo še vedno. Kako radi bi bili prevzeli kaj deževja, katerega je bilo na Češkem preveč in nakosili bi kaj otave, pridelali repe in drugih jesenskih drobnarij, tudi bi ne bilo treba ljudem po hribovji tako daleč hoditi po vodo. Mlinarji morajo čakati, da se kaj nabere, enako stojé pile ali žage, celo tvornice ob Hublju ne morejo letos delati, kakor po navadi.

Toliko brezdeževnih dni skupaj stari ljudje ne pomnijo. Za naše polje je to še hujše, ker nam burja preveč suši zemljo. Drugod vsaj na jutro rosa poživi rastline, a v dnevih, ko tod burja gospodari, rose ni. Edino dobroto nam bode suša za trto prinesla, trdijo nekateri. Strupena rosa nam ni v prejšnjih letih samo perja uničila, lotila se je celo trsja, ker se je letos z modro galico sploh škropilo, so trte še nekaj vse zelene, in pričakujejo, da se bode v suši celo les popravil.

Za vinom je glavni pridelek turšica. Bali so se, da bode vse prezgodaj zvenela in da zrna ne bode. Pa ljudje se nič kaj ne pritožujejo. Da, naša turšica je posebne vrste. V celi Vipavski dolini ne dobiš enega ravnega drevesca, vse burja zvije in nakloni.

vspeha. Videti bi bili morali, kako je odskočila gospa baronovka, kako zaničljivo je siknila nad hčerko. Hitro ste bili dogovorjeni.

„Helena, nikoli!“ rekla je mati z zapovedujočim glasom, „oče bi se moral obrniti v grobu, ko bi ti vzela priprostega človeka, navadnega — berača“.

„Mati!“ drzne se ji odgovoriti Helena, „Alojzij ni berač, on ni...“

„Molči, nehvaležnica“, prestriže ji mati besedo, „vsaj baron mora biti, kdor hoče v moj grad priti kot zet. In tacega vrlega mladeniča poznam, bil je že večkrat pri nas, to je mladi grof Langenfeld; nedavno me je prosil za-te in ti veš, da bo ta za-te najboljši; on je grof, naše ime ostane imenitno; kaj hočeš še večje sreče?“

„Mati, ali grof Langenfeld je tujec, on je navajen življenja po velikih mestih, ne vem, če se bo hotel pečati z gospodarstvom“, pravi Helena; „sicer tudi jaz nič slabega ne vem do njega.“

„To bo moja skrb“, pravi mati. — Od tedaj je zatonilo Heleni solnce sreče.

Prišel je poročni dan, a bil je za Heleno dan bridkosti; več solz je potočila, kakor je bilo biserov

Tudi turšico sitno muči, prigiba do tal, a zlomiti jo ne more. Kedar piš poneha, vspanja se steblo zopet nazaj v pravo stanje.

Nekaj novega nam obetajo: živo srebro. Na Mančah so zasledili precej bogato zalogo živega srebra, kar je preiskal in potrdil poseben zvedenec, nalašč zato sem poslan. Večkrat so že prej naleteli na živo srebro pri izvirku Vipave v trgu, kopali in iskali so ga že prej na več krajih, a brez uspeha. A na Mančah pričakujejo vsaj nekaj. Koliko, povedal boče že o priliki „Domoljub“.

Goriško in Primorje. Občni zbor političnega društva „Sloga“ se je vršil dne 22. septembra v Gorici. Predsednik je bil izvoljen dr. Anton Gregorič, v odbor pa njegovi prijatelji. — Iz Tolmina se poroča: Kakor skoro povsodi, kazal se je letos tudi pri nas božji blagoslov po vrtilih, polji in logih. Z veseljem je gledal kmetič na bogato obloženo sadno drevje, z veseljem gledal na lepo polje, kjer mu je obetala koruza hvaležno povrniti trud njegovih rok. Toda, kakor mnoge slovenske kraje, obiskala je grozna nevihta tudi Tolminsko. Drevoredi ob sprehajališčih leže po tleh, kakor pokošena trava, po vrtilih in poljih ne vidiš več sadonosnega drevja, palo je s sadom vred ob tla. Kоруza, ki je letos tako lepo kazala, je vsa na tleh. Na Bukovem je bila zajedno tudi kakor pest debela toča, kar je seveda še bolj pomnožilo kmetičevo gorje. Kako grozna je bila ta naravna sila pri nas, razvidi se lahko iz tega, da je v Rutih vlomila v hišo, ter vzdignila

strop in streho kvišku. Koliko let bo minulo, predno bo zopet toliko in tacega sadnega drevja po poljih in vrtilih. — Birmo so imeli v devinski dekaniji in sicer dne 22. septembra v Opatjem selu, 23. septembra v Devinu, 24. septembra v Nabrežini in 26. septembra v Zgorniku, v Solkanu bo 5. oktobra. — C. kr. kmetijsko društvo v Gorici priredi poleti in jeseni l. 1891. v Gorici občno kmetijsko in gozdarsko razstavo, obsegajočo vse stroke poljedelstva, gozdnarstva, živinoreje, mlekarstva in sirarstva, trtoreje in vinarstva, sadjarstva in vrtnarstva, sviloreje, reje perutnine, čebelarstva in ribarstva. Želeti je, da se kmetovalci že sedaj pripravljajo za to razstavo. — V Gorici so odprli slovenski otroški vrtec dne 1. septembra in se otroci še vedno sprejemajo; slovenska dekliška šola s pravico javnosti se je otvorila dne 15. septembra s sv. mašo; veselo znamenje je, da se je za to šolo oglasilo toliko slovenskih deklic, da bo skoro prostora primanjkovalo za vse. — Časniki so poročali, da je neki kmet iz hribov pripeljal v Gorico voz drv v svežnjih povezanih na prodaj. Precej ga obdā vse polno žensk, ki so naenkrat pograbile drva z voza, vpile vanj, hotele vse ob enem plačati, kričale, da naj jim vračuni toliko in toliko krajezarjev iz goldinarja. V tem pridrdra še neka kočija, ki razžene ženske na vse strani; kmet vpije za njimi, a ženske kriče, naj pride za njimi v hišo po denar in se razgube, mož pa ostane sam brez drv, pa tudi brez denarja. — Slovansko pevsko društvo so osnovali v Trstu; predsednik društvu je K.

na njenem dragocenem poročnem oblačilu. Strašne slutnje so vznemirjale srce grajske neveste, — žal, da so se vresničile v prihodnosti.

V gradu se je kmalu vse spremenilo pod novim gospodarjem. Stari oskrbnik je seveda moral iz grada, o Alojziju Helena od tedaj ni več nikoli nič slišala, gospodarstvo ni bilo več tako v redu, kakor poprej. Helena se je sicer vestno trudila izpolnovati svoje dolžnosti, a kmalu je spregledala, da skoro ne bo mogoče. Mladi grof ni maral živeti na gradu, navajen mestnega življenja popuščal je Heleno in grad ter cele mesece bival v tujini, kjer je zapravljivo razsipal priženjeno premoženje; sam namreč ni imel mnogo drugega, nego svoje grofovsko ime, za katero seveda si še kósa kruha ne bi bil mogel kupiti ob času sile. Helena se je trudila z gospodarstvom, a tolikih stroškov, kakor jih je napravljaj mladi gospodar živeč večinoma na Dunaju, grajščina ni mogla zmagovati. To seveda za Heleno še ni bilo najhuje; najbolj jo je bolelo, ker je videla, da grof ne mara ne zanjo, ne za svojo malo hčerko.

V teku nekaterih let razprodali so gozd za gozdom, njivo za njivo, travnike itd., a vedno je

bilo za Dunaj grofu premalo denarja. Obupala bi bila grofica Helena, ako bi ne bila imela drobne hčerke, ki je bila popolna njena podoba. Stara gospa, uvidevša, kako se je varala, jela je žalovati in je kmalu umrla, ravno še o pravem času, da ni bila priča, kako so prodali grajščino, in kako se je morala njena hči seliti iz grada v vas kakor — beračica, zapuščena od moža, ki se ni več ménil zanjo, odkar mu ni mogla pošiljati denarja ter po razprodaji nenadoma prešel, da sama ni vedela kam.

Glejte tam kočjo pri kapelici, tje se je naselila Helena s svojo hčerko. Nekaj časa je še prebila, a prišla je bolezen nad hčerko, Helena je storila vse, da je rešila ljubljeno dete pred smrtjo, a izdala je v tej bolezni zadnje denarje za zdravnika in zdravila. Šivala je sicer pridno, prislužila si s tem marsikak krajezar, a to ni zadostovalo za njene potrebe; stiskala jo je velika revščina; kadar pa je bila sila največja, tedaj je prihitela v bližnjo kapelico prositi pomoči. Kapelica je bila sicer še vedno ista, a kako se je vse spremenilo pri Heleni, kako je nekdanj kot grajska hči brezskrbno zahajala v kapelico in kako potrta in nesrečna sedaj sem zahaja.

Glaser. — Novo ladijo, ki nosi ime naše cesarice, so v Pulji spustili v morje dne 23. septembra. — Občinski zastop v Biljani je v izredni seji izvolil slavnega škofa Strossmayrja za častnega občana.

Klanec pri Dobrni. Nas iz narodnega spanja budio ne samo vrli in za blagor ljudstva slovenskega zavzeti možje, dobri časniki, lepe knjige, ampak dramijo nas k narodnej zavesti tudi „liberalni“ nasprotniki kristijanstva, neprijatelji mile besede slovenske. V naši občini so se nam v najnovejšem času oči začele odpirati še na poseben način. Vlani in letos se je namreč nekdo pri gospôski pritožil, ker so fantje streljali pri kresih, ki so jih po slovenskejši šegi žgali povodom praznika svetih blagovestnikov ali apostolov Cirila in Metodija. Če hočem kresove kuriti, tega mi ni treba naznanjati pri nobeni oblasti. Drugače je gledé strelbe. Jedni so letos bili županu naglasili, da nameravajo streljati, drugi so naznanilo opustili ne misleč na tožnika in sodnika, čeravno so jih na to zadevo opominjali tudi časniki, katerih po fari v kmetske hiše prihaja po okoli 80 listov. (Samo „Domoljub“ ima tukaj 68 naročnikov. Prebiramo tudi „Slovenec“, „Slov. Gospodar“, „Mir“, in druge spise.) Zavoljo opustitve naznanila sta dva streleca morala dne 29. avgusta hoditi zagovarjat se v Celje. Tukaj v pisarnici je jeden zatoženec izustil hvalevreden stavek, ako je med ostalim ponosno rekel: „Dokler bodemo slovenski govorili, dotlej bomo tudi sveta brata Cirila in Metodija častili!“ Dobro! Saj smo svetnikoma dolžni

hvaležnost zavoljo tega, ker smo prvič udje svete Cerkve, in drugič kot otroci matere Slave. Sveta brata sta med narodom slovanskim širila omiko, ker sta zidala cerkve in zraven istih stavila šole. S pomočjo jezika slovenskega sta v duhu krščanskem podučevala naše prednike in s tem posredno tudi nas. Pri trudapolnem delovanju sta sveta apostola mogla prestati marsikatero bridkost. Ali vse nadloge sta trpela rada iz ljubezni do Boga in do roda slovanskega. Tudi našim mladeničem gre hvala, da se vzlic neprijetnim razmeram nikar ne hudojejo, dobro znajoč, da s tem nekoliko daritve pokladajo na oltar ljubezni do vere in domovine. Le čudno se človeku dozdeva okoliščina, da so tožniki letos prišli tako pozno. Imeli so že pač „svoje“ vzroke. Minolo leto se je „pravda“ razmotala veliko hitreje. Toda kaj li so dosegli s svojim ravnanjem? Mladeniči so vlani po tukajšnji okolici streljali samo na dveh krajih, letos pa se je glas topičev razlegel s petero hribčkov, a kresov je gorelo sevêda še večje število. Vlanjska in letošnja sitnoba nas uči, da se v prihodnje ne sme nikdo, ki hoče streljati, da se pač nobeden strelec naj ne tolaži s praznim upanjem, češ, saj me ne bode nihče zatožil. Kdor torej želiš streljati, naznani svojo misel občinskemu predstojniku, ker tako zahoteva postavno določilo. V tem slučaju pritožbe nasprotnikov ne bodo zdale nič. In če smo mi še blizu do najnovejših časov vsaj deloma dremali v narodnem spanji, to nas celó nasprotniki cerkve in sovražniki sladkodoneče govorice naše materinske dra-

Nekega dne, ko ni imela prav ničesar skuhati, hiti zopet v kapelico; tu poklekne ter iskreno prosi pomoči. Nenadoma se domisli na svoje še vedno lepe lase. Prestraši se te misli; toda kaj ne stori mati za svojega otroka? „Zanje“, pravi sama pri sebi, „bom dobila precej denarja.“ — Ko se zmračí, gre v bližnje mesto h kupovalcu lās ter mu ponudi svoj zadnji kras, katerega daruje za svoje ljubljeno dete. Ménila je, da jo v mraku ne bodo poznali.

S prejetim denarjem poravnava svoje neplačane zaostanke ter nakupi najpotrebnejših stvari, da si zopet za nekaj časa zagotovi življenje.

„Mama, kje imate pa lepe lase?“ jo vpraša hčerka prišedšo domov, skoro je ni poznala. Tedaj pa so se vdrle s silo zadržane solze iz očíj nekdanj zlatolase Helene ter so lile na glavico hčerke, katero je mati objela in se nema ozirala proti nebu. Dete ni dobilo odgovora, zakaj tudi, saj bi ga ne razumelo.

Toda ta denar je kmalo pošel in zopet je bila primorana Helena prositi pomoči, a prosila je tako nerada, celo skrivala je pred ljudmi svojo veliko revščino; kdo bi jej to zameril, nekdanj tako bogati grajski edini hčerki.

Neko jutro, ko je Helena ravno pripravljala svoje kosilce, pride pismonoša z velikim zabojem ter ga izroči Heleni. Čudila se je in ni vedela, kaj to pomeni. S tresočo roko odpré zaboj in ondi najde lepo Marijino podobo obdano z vencem zlatih lās, vdejana v dragocen okvir. Helena precej spozná, da so to njeni lasje. Poleg zaboja dobi pismo in v pismu precej denarja, podpisa ni bilo nobenega. Helena se čudi in premišljuje, a ne more uganiti, kdo da je neznan dobrotnik. — Podoba vzame ter jo nese v kapelico in jo ondi obesi na steno v znamenje svoje hvaležnosti; dobrotnika sicer ne pozná, a Njo pozná, ki ga ji je naklonila in zato se preiskreno zahvali pred milostnim altarjem. Od tedaj vedno ondi visi podoba. To je njena zgodovina.

„Kako pa se je pozneje godilo gospej?“ vprašam svojega zgovornega pripovedovalca.

„Dobro se ji je godilo, a le malo časa, zakaj par mesecev potem je umrla Helena.“

„In kaj je bilo z njeno hčerko?“

„Pripeljal se je k pogrebu neznan, črno oblečen gospod, bridko je jokal in po pogrebu šel k gospodu župniku ter se kmalo na to odpeljal s hčerko.“

mijo k narodnej zavesti. Od dne do dne se mi zavedamo bolje, da smo katoliški kristijani ter učenci ss. Cirila in Metodija; ob enem pa prepoznavamo, da smo mi Slovenci in da na slovenskih tleh gospodar mora biti samo Slovenec, domačin slovenski.

Koroško. Podvodja Marijanišča č. g. Anton Vakovnik se je preselil kot prošt v Spodnji Dravograd; pogrešali ga bodo Slovenci v Celovcu, vzlasti pa še v Marijanišču, kjer se, kakor čujemo, v zadnjem času godi slovenščini kakor zapuščeni siroti. — Celovski magistrat ni hotel sprejemati slovenskih vlog

„Katoliškega političnega in gospodarskega društva“; a minister je določil, da to mora storiti, ker tudi Slovenci prebivajo v Celovcu. Sedaj se je magistrat pritožil na najvišje sodišče, pa bo gotovo tudi dobil po nosu. — Znani deželni poslanec in „bauernbundar“ Jan. Seebacher je umrl. — V Volfsbergu je v Labudnici utionili Janez Krahni, doma je bil iz Srpence na Primorskem. — Dne 5. oktobra napravi podružnica sv. Cirila in Metoda za Pliberk in okolico v Pliberku slavnostno sejo v čast presvetlemu cesarju.

Cerkev in šola.

Za vojake.

Prišel je zopet čas, ko se vojaki-novinci poslavljajo od doma ter gredo služiti nekaj let cesarju, ki dá „pol hleba in kar je treba“. Pesmi se tedaj razlegajo po mestih in vaseh: Pojó lepo, pojó glasno Pri srcu pa jim je hudó! A ne samo vojakom, prav posebno še njih domačim, njih materam in očetom. Lepo je in res priporočila ter hvale vredno, da slovenski vojaški novinci prav mnogi opravijo še spoved doma, predno se ločijo v neznani svet. — In ko novince ni doma, kako prazno je pri hiši posebno starišem, kakor bi jim nekaj manjkalo. Kako kaj gre sinu pri vojaki? Kako ga morda mučijo pri vajah? Ali je lačen, ali morda bolan? Ali gre kaj v cerkev?

„In kdo je bil ta neznani gospod?“

„To je bil nekdanjega grajščinskega oskrbnika sin, Alojzij, s katerim bi se bila rada Helena poročila. Zvedel je za njeno revo, ko je slučajno prišel v bližnjem mestu k brivcu, kjer je Helena prodala svoje lase, doposlal ji podobo z zlatimi lasmi in denarji, a se jej ni hotel izdati, ker je vedel, kako bi bolelo Heleno, ki bi jo videl tako ubožano. Skrbno je gojil njeno hčerko, a ta, ko je zvedela osodo svoje matere, ne méni se za svet, živi le za-se ter se v bližnjem mestu, kamor se je Alojzij naselil, odlikuje s skrbjo za reveže, posebno za bolnike. Vsaki mesec pa se pripeljeta z ženo Alojzijevo h kapeli v našo vas in na pokopališče, kjer počiva njena mati pod dragocenim spomenikom. Tu, kakor ste videli, poljublja zlate lase svoje matere, katera jih je ob času sile darovala zanjo, ter jih moči s solzami otročje svoje hvaležnosti.

To je zgodovina zlatih lās, ali če hočete, zgodovina — zatega srca!

Ali se saj prekriza zjutraj in zvečer? — Toda to so prazne skrbi, ki nič ne pomagajo; več koristi naša to-le:

Papež Pij IX. je z odlokom dné 9. aprila 1862 dovolil te-le odpustke: 1. 100 dni odpustka vsakemu, ki moli za vojake, da bi krščansko živeli in med spačenim svetom ostali pošteni, 2. popolni odpustek enkrat na mesec vsem, ki vsaki dan v mesecu to molijo in vredno prejmo sv. zakramente, 3. vsem onim popolni odpustek, ki v ta namen prejmejo sv. obhajilo na praznik Marije zmagovalke (prva nedelja v oktobru), na sv. Mihaela (29. septembra), sv. Jožefa (19. marca), sv. Florijana (4. maja) in sv. Barbare dan (4. decembra). — Gotovo so to obilni duhovni pripomočki, s katerimi domači vojaki svojemu sinu mnogo pomagajo, da se ohrani poštenega med svetom. Ako mu poleg tega pošljejo domači še kak goldinar, posebno v začetku, pa ne preveč, da se v slabo ne obrne, tedaj storé svojo dolžnost in vso drugo skrb za sina-vojaka smejo mirno prepustiti Bogu. — Marsikdo, ki je dosedaj mnogo molil za vojake, bo po tem pojasnilu molil še z večjim pridom, druge pa bo spodbudilo, da bodo tudi oni plačevali „duhovno takso“ za vojake.

Ljubimo Gospoda našega Jezusa Kristusa Sina živega Boga.

Podučna in molitvena knjižica od dr. Josipa Stadlerja, nadškofa vrhbosanskega. Po tretjem jako povečanem izdanju poslovenil dr. Anton Jeglič, korar vrhbosanski. — Cena 1 gld. z zlato obrezo.

To je naslov lepi molitveni knjigi, katera služi, da se vdomači med pobožnimi Slovenci. Vnema namreč bralca v preglednih in temeljitih sestavkih za Sina živega Boga, opisuje njegovo življenje, našteva za vsaki dan v mesecu nagibe, zakaj naj ljubimo Jezusa, kako naj se posvečujemo; v knjižici nahajamo času primeren poduk o presv. Srcu Jezu-

sovem in navodilo opravljati pobožnost njemu na čast; temu sledi poglavje češčenja Sreca Marijinega, o češčenju sv. Jožefa, o raznih dolžnostih. V drugem delu knjige sledé mašne in navadne molitve za najrazličnejše namene in potrebe. — Knjiga se sama hvali, ker je pisana v vneti besedi, izvršena korenito, posebno primerna za sedanje razmere; in ker je do-

bišek od te knjige namenjen dobrim namenom, zato prav iskreno priporočamo ta molitvenik Slovincem ter želimo, da bi naš rojak dr. Anton Jeglič, katerega, žal, moramo pogrešati v svoji domovini, vsaj po tej knjigi vnemal svoje rojake za Boga in za pravo krščansko življenje.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Premovanje konj v Trebnjem. Dne 11. sept. je bilo premovanje konj v Trebnjem. Pripeljali so 11 kobil z žrebeti, 8 mladih kobil in 13 eno- in dveletnih žrebet. Premije so dobili in sicer za kobile z žrebeti: Jozefa Hribar iz Vel. Gabra 40 gld., Marija Gresel iz Trebnjega 25 gld., Fr. Bevc iz Loke 20 gld., Ig. Hovar iz Temenice 15 gld., Al. Gliha iz Vel. Loke, Fr. Majzelj iz Belecerkve in Jos. Stermole iz Vira vsak po eno srebrno državno svetinjo. Za mlade kobile: Ant. Planušek iz Mirne 30 gld., Jos. Rus iz Mirne Peči 15 gld., Janez Babnik iz Toplic in H. Müller iz Trebnja vsak po eno srebrno državno svetinjo. Za žrebeta: Josip Stermole iz Vira, Jul. Treo iz Mal. Vasi in Jozefa Hribar iz Vel. Gabra vsak po 10 gld.; Janez Bukovec, Fr. Wurzbach in Fr. Pucihar vsak po eno srebrno svetinjo.

Premovanje konj v Št. Jerneju na Dolenjskem se je vršilo 12. sept. Pripeljali so 21 kobil z žrebeti, 13 brejih kobil, 25 eno- in dveletnih žrebet. Premije so dobili: J. Vertačič s Pristave 40 gld., Anton Majzelj iz Št. Jerneja 25 gld., Fr. Gregorčič iz Rakovnika in J. Globelnik iz Škocijana po 20 gld., Fr. Fabijan z Dol. Gradišča 15 gld., Anton Majzelj iz Št. Jerneja, J. Štih iz Molenc in Peter Krhin z Gradišča vsak srebrno svetinjo. Za mlade kobile: Fr. Gorenjec iz Malenc 30 gld., J. Stroj in iz Ostroga 20 gld., J. Krhin z Gradišča 15 gld.,

J. Germ iz Škocijana in Valentin Paneš iz Smetnika vsak srebrno svetinjo. Za žrebeta: Anton Štravs iz Kostanjevice, Matija Kerin iz Vel. Podloga, J. Globočnik z Dobrave, J. Štih iz Malenc, J. Stroj in iz Ostroga in J. Barborič iz Čadrez po 10 gld., J. Globočnik z Dobrave in J. Dvornik iz Krške Vasi sta dobila vsak srebrno svetinjo. Pri konjski dirki je dobil državno darilo 100 gld. g. G. Jelovšek z Vrhnike, drugo darilo je dobil g. J. Dvornik iz Krške Vasi in tretje g. Anton Šmid iz Št. Jerneja.

Tržna cena v Mariboru. Pšenica 5 gld. 90 kr., rž 4 gld. 40 kr., ječmen 4 gld. 35 kr., oves 3 gld. — kr., kornuza 5 gld. 30 kr., proso 5 gld. 40 kr., hajdina 4 gld. 70 kr., krompir 1 gl. 70 kr., vse po hektolitru; kilo fižole 8 kr., leče 28 kr., graha 20 kr., riže 28 kr., sladkorja 34 kr., sljiv 20 kr., čebula 6 kr., komina 50 kr., govedina 56 kr., teletina 60 kr., svinjetina po 56 kr.; liter prose nega pšena 10 kr., mleka svežega 10 kr., posnetega 8 kr., žganja 60 kr., piva 20 kr., jajce 3 kr.

Cena žitnin v Gradcu. Za 100 kilo a) voli: pitani 28 gld. 50 kr. do 31 gld. 25 kr., polpitani 26 do 28 gld., suhi 25 do 26 gld.; b) krave: pitane 21 gld. 50 kr. do 26 gld., polpitane 18 do 20 gld., suhe 14 do 17 gld.; c) dojnice ali molzne krave: do 4. teleta 22 do 25 gld., po 4. teletu 18 do 21 gld., breje 18 gld. 50 kr. do 22 gld.; d) tele po 1 kilo mrtve teže 42 do 52 kr., svinja pa 47 do 49 kr.

Razne vesti.

(Slovenski poslanci) iz vseh kronovin so se danes zbrali v Ljubljani v posvet, kako uspešneje skupno zagovarjati svoje rojake v deželnih in državnem zboru. O tem shodu poročamo obširneje prihodnjič.

(Svetli cesar) so za zidanje šole pri sv. Marjeti blizu Ptuja poslali podpore 150 gld.

(Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.) C. g. Ferdinand Kogej, župnik v Zgor. Tuhinju,

je dobil vikarijat Črni Vrh nad Idrijo. Č. g. Lud. Jenko, kapelan v Trnovem pri Ilir. Bistrici, je dobil faro Knežak. — Prezentovani so nastopni čč. gg.: Andrej Petek, župnik v Polšniku, za faro sv. Križ pri Litiji. Alojzij Kummer, župnik na Brdu, za faro Retéce. Janez Plevaneč, župnik v Soteski, za faro Boštanj. — Premeščeni so čč. gg.: Jožef Laznik, kapelan na Vrhniki, je postal farni oskrbnik v Podlipi; Peter Bohi-

nje c. kapelan v Dobrépoljah, pride na Vrhniko; Ivan Dobnikar, kapelan v Laščah, dobil je prvo kapelanijo v Dobrépoljah; Jožef Kos, kapelan v Toplicah, gré za farnege oskrbnika na Sela pri Šumbregu; Jakob Porenta, kapelan v Leskovcu, gré v Košano; Anton Šmid, kapelan v Št. Jerneju, gré v Leskovec. — Na novo so nameščeni čč. gg.: Janez Piber, semeniški duhovnik, za kapelana v Št. Jerneju; Frančišek Fik, novomašnik, za kapelana v Toplicah; Anton Pfajfar, novomašnik, za II. kapelana v Dobrépoljah; Simon Šmitek, novomašnik, za kapelana v Laščah. — Stalni pokoj sta si izprosila čč. gg.: Frančišek Waldecker, župnik v Boštanju in Anton Domicelej, vikar v Črnem Vrhu nad Idrijo.

(Katol. društvo rokodelskih pomočnikov) napravilo je na Mišelov večer prav prijetno domačo zabavo, katere se je vdeležilo prav mnogo prijateljev rokodelskega stanu. Vrli pomočniki so zapeli pod vodstvom o. Angelika več lepih pesmi ter igrali šaloigro „Zamenjena suknja“ prav spretno in točno, vzlasti je občinstvo zabaval sluga g. katastralnega nadzornika Felicini-Rebek. K sklepu zabave se je vršila tombola z raznimi lepimi in šaljivimi dobitki. — Društvo katol. rokodelskih pomočnikov, važno vzlasti v sedanjih socialno-zmedenih časih, prav iskreno priporočamo zopet ob tej priliki rokodelcem in prijateljem poštenega rokodelstva v blagohotno podporo.

(Cerkev sv. Duha) blizo sv. Jurija pri Ljutomeru so vrli farani Jurijevčani popravili. Isto so nedavno posvetili milostljivi gospod knezoškof dr. Napotnik.

(Duhovniške premembe v lavant. škofiji.) Čast. g. Fr. Janežič, kaplan v Slov. Bistrici, pride v Av-

gustinej na Dunaj; č. g. J. Galun, župnik pri sv. Jerneju v Radvanju, prevzame župnijo M. D. v Brezju. Č. g. J. Tajek je premeščen iz Vojnika v Slov. Bistrico, č. g. B. Kukovič iz Reichenburga v Dramlje, č. g. J. Šelih iz Vitanja v Reichenburg.

(Iz Dubice) v Bosni nam piše rojak: Danes Vam ne morem nič veselega poročati. Take suše še nismo imeli, kar smo tukaj; vsa pokrajina je že rumena, kakor v pozni jeseni; živina nima paše vsled suše, repa in ajda ste zastali, zato bo slaba letina. Strneno žito je bilo lepo in čisto, koruze pa je tretjina manj ko lani, desetina pa je tem večja. Ubogi poljedelci! Prasci so pod nič. Žito je dober kup, pa še tega ne morejo spraviti od tukaj, ker je voda upadla. Nedavno so se zopet prikazali volkovi in so blizu Dubice raztrgali dve kobili. O priliki zopet kaj.

(Snubač) pride k neki družini snubit domačo hčer. Oče, ki je bolj v denarju živel, mu reče: Vi torej želite eno mojih hčér; prav, jaz nimam nič proti temu, samo to vam povem: Najmlajša dobi dote 1000 glđ., starejša 2000, najstarejša 3000. — Snubač: Ali nimate kake hčere še bolj stare?

(Kdo je kriv?) Mož ženi: „Kako se vendar moreš zopet nad deklo jeziti; ona vendar nič ne more zato, če si ti skledo ubila“. Žena: „Sevéda ne; a to me jezi, da je ni ona razsula, ker bi jo potem jaz ne bila mogla.“

(Novodobni berači.) Gospod: „Ali te ni sram? Tako mlad, pa beračiš okrog.“ — Berač: „Gospod, brez dela vendar ne morem živeti“.

➡ Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 16. oktobra.

➡ Domača tvrdka! ➡

Fr. Petrič,

6 Špitalske ulice **V LJUBLJANI** Špitalske ulice 6
(poleg Lingerjeve ulice)

priporoča svojo bogato zalogo

najraznovrstnejšega modnega in kramarskega blaga,
posebej še

sukno za moške in ženske obleke

dalje močno, lepo **volneno blago dvojne širokosti** meter od **50 kr.** višje.

Največja izbira najcenejših **robcev za na glavo svilnatih, volnenih** v najrazličnejših bojah, dalje **platno, kotonina, hlačevina, volneno blago** belo in barvano.

➡ **Najnižje cene!** ➡

(10—1)

Določno ponavljamo, da se na naročevanje brez h krati poslane naročbine ne ozira. Kadar se naročuje ali kaka sprememba naznanja, prosimo lepo, da se razločno vselej zapiše ime naročnikovo, kakor tudi ime pošte, kam naj se pošilja.

Opravništvo „Domoljuba“.

Najcenejši, najboljši, preskušen, rujavi lesni pomaz

BARTEL-ov izvirni carbolineum

varuje trajno (16—9)

pomazane plotove, kolarnice, skladišča, vozove, gospodarsko orodje, tla itd. pred gnjilobo, glivami, oštorjenjem in žuželkami. V hlevih razkužuje.

1 kgr. zadostja za 6 kvadratnih metrov. Pregled brezplačno. Kakovost neprekošeno zagotovljena. 5 kgr. 1.50 glj., 100 kgr. 16 glj. z Dunaja.

Najcenejša karbolna kislina, karbolno apno, kolomaz.

Mihael Barthel in drugovi,

kemijska tovarna v Bratislavi in na Dunaji, X. okraj, Keplergasse Nr. 20. (Ustanovljena 1781.)

Zaloga imata brata Eberl v Ljubljani.

Prav lepa kmetija

da se več let v najem ali pa proda po prav ugodnih pogojih. Oddaljena je 5 minut od Zagorskih tovarn in rudokopov. obsega dobro hišno poslopje in sicer vse zidano: 5 hlevov za živino in več drugega pravnega poslopja z vinogradom, s 4 sadnimi vrli, več travnikov in za 60 mernikov posvetnega polja. Redi se lahko 16 velikih goved in več drobnic. — Natančneje izve se ustno ali pismeno pri

Ant. Werbole,

trgovec v Izlakah pri Zagorju.

(2—2)

Vodnikovo kamenosekarstvo

v Ljubljani, kolodvorske ulice,

častiti duhovščini in slavnemu občinstvu uljudno naznanja, da je preskrbelo na novo z raznimi spominki svojo največjo zalogo vsakovrstnih nadgrobnih spomenikov ter se priporoča istim za obilno naročbo. Prečastitim farnim predstojnikom se najuljudneje priporoča za naročbo umetnih cerkvenih del, kakor altarjev, obhajilnih miz itd., sploh vsega v to stroko spadajočega dela po najnižji ceni. (15—14)

(6)

Obrabljene pismene marke kupuje vsak čas

G. Zechmayer, Nürnberg.

Obrazci zastoj. 15—(8)

Loterijske srečke.

Trst	20. septembra:	48,	41,	47,	79,	11.
Linc	20. septembra:	78,	64,	22,	19,	80,
Grädec	27. septembra:	64,	39,	66,	76,	68,
Dunaj	27. septembra:	34,	47,	11,	72,	15,
Brno	17. septembra:	51,	62,	29,	37,	15,
Praga	24. septembra:	39,	83,	12,	82,	67,

P. n.

Usojam si opozoriti sl. občinstvo v mestu in na deželi na preselitev svoje vže nad 30 let v Ljubljani za vodo pod tvrdo

J. Več „pri Solncu“

poslujoče prodajalnice, ki je sedaj v ravno istem poslopju blizu škofijske palače (poleg rešeterske prodajalnice).

Zahvaljujé se za dosedanje obilno naklonjenost priporočam ob jedno svojo veliko zalogo vsakovrstnega

manufakturnega blaga

kakor tudi šopkov iz suhih ovetilo, lišpa, svilé, priprav za krojače in šivilje itd. itd.

(2—2)

Velepoštovanjem

J. VEČ.

Katoliška Tiskarna

v Ljubljani, Valvazorjev Trg št. 5

se priporoča preč. duhovščini, društvom, trgovcem, občinskim uradom in slav. občinstvu za vsakovrstna v tiskarsko stroko spadajoča naročila.

Hišni telegraf
brez telefona
le gl. 4'50
in višje.

Posamezni deli
za napeljavo
strelovodov,
hišnih telegrafov
in
telefonov
so vedno na razpolago.
Za dobro, zanesljivo in točno
delo jamči, cena je kar mo-
goče nizka.

Josip Rebek,

(prej Karol Ahčin)

ključarski mojster,

13 Francovo nabrežje Ljubljana Francovo nabrežje 13.

priporoča svoje izborne zalogo lepo, natančno in trpežno izdelanih

šteditlnih ognjišč

okov za okna in vrata; izdeluje tudi

železne ograje

v vsakovrstnih oblikah po poslanih vzorcih ali lastnem načrtu in sploh vsa ključarska dela po najnižji ceni.

Sprejema naročila iz mesta in z dežele ter je izvršuje točno, poceni in zanesljivo.

Posebno opozarja na svojo na Kranjskem največjo zalogo

elektrotehničnih proizvodov

katera omogočuje najzanesljivejšo vpeljavo telegrafov in hišnih telefonov v poljubni dolgoti. Slednja priporoča še posebej cenjenim gg. trgovcem in tovarnarjem v varstvo pred tatovi in svrhu hitrega poslovanja.

Prečast. duhovščini, veleposestnikom, tovarnarjem in sploh hišnim posestnikom se priporoča za napeljavo

strelovodov,

katera napeljuje na stolpe, dimnike in poslopja po najnovešem zanesljivem načinu; popravi tudi že napeljene pohabljenе strelovode, katerih zanesljivost preizkuša z navlašč za to naročenim „elektrometrom“. (20-S)

J. & S. KESSLER v BRNU,

7 Ferdinandove ulice 7.

Največji, najcenejši zaloga pomladanskega in letnega blaga.

Poletensko

grehenasto sukno,

ki se da priti in je jako elegantno in trdno za gospode, damskih boj, 20 cm. širo-
kosti za

celo obleko

8-6 metra le 3 gl.

Kdor le jedenkrat kupi, pre-
pita se, kako izvrstno se da
prati in kako trdno je.

Brnska sukna

ne razpoložajo po čudovito
nizki ceni in sicer:

po gl. 3-75 3-10 m. za celo
obleko.

po gl. 5-50 3-10 m. za boljše
obleko.

po gl. 6-60 3-10 m. za fino
obleko.

po gl. 6-— 2-10 m. za ogrtač,
franc. piquet-gilet za gl. 1-80,

Blago za talarje za prečast,
duhovščino (tudi za poletne
suknje) 1-20 m. široko.

Črni peravičeni in dolžine
za salonske obleke po 3-25 m.
od gl. 10-— naprej.

Elegantno in bogato opremljeni uzorci se pošiljajo gospo-
dem krojačem brezplačno.

Ceniki o perilu za gospode in gosp. o galanterijah,
uzorci sukna in raznega blaga brezplačno in franco.
Pošilja se s poštnim povzajem. (16-13)

Modno blago
za gosp.

K arirane in črtaste blago

60 cm. šir. za pomočne
suknje in otroška obla-
čila, 10 m. gl. 2-50.

J oupen in trozilne blago v
vseh modnih barvah 10 m.
prve vrste gl. 3-50, druge
vrste gl. 2-80.

K upi se o prilikil Zel-
blago, pristno in krasne
barve, 75 cm. široko 10 m.
le gl. 3-50

B rokat- in jacquard-blago,
60 cm. široko, vs- h mo-
gočih barv, 10 m. gl. 3-60.

D oris, najnovejša karirane
modne blago, čista volna,
10 m. prej gl. 10, se-
daj le gl. 6-80.

N orvy, 90 cm. šir. nežno
črtano modno blago v
najnovejših barvah 10 m.
le gl. 4-50.

K atmir, dvojna kitajava, črno
in barvano, 10 m. 4 gl.

V olneni atlas, dvojna kit-
java, volneno blago, črno
in drugačne modne barve
10 m. gl. 6-50.

M odretisan kralj, 10
metrov gl. 2-50
in gl. 3-20.